

De Groene Punt

Op het gebied aan de zuidkant van Helmond dat ingesloten wordt door het oude kanaal, de kanaalomleiding en de Rochadeweg, rustte jarenlang een industriebestemming. Daarom werd het gebied ook aangeduid met Varenschut-Zuid. Toen het gebied een natuurbestemming kreeg is op voorstel van enkele actieve vrijwilligers besloten om de naam te veranderen in "Groene Punt".

De hoogteverschillen in het gebied zijn veroorzaakt doordat er leemhoudende grond is gestort, afkomstig van de kanaalomleiding. De 'bergen' die op deze wijze gevormd werden, zijn jarenlang het domein geweest van motorcrossers die voor veel overlast zorgden. Ook de vele nachtvisserij zorgden door het achterlaten van afval, voor veel overlast. Het gebied is nu vrij van motorcrossers en de nachtvisserij kunnen niet meer met de auto in het gebied komen. Dat is vooral te danken aan de inzet van Lambert Cox, die ook samen met anderen druk heeft uitgeoefend op de gemeente Helmond om Varenschut-Zuid om te vormen tot het natuurgebied de "Groene Punt". Het gebied, dat doorsneden wordt door de Nieuwe Aa, bestaat uit veel verschillende biotopen. Bloemrijke ruigte in het noorden, verspreid droge én natte bloemrijke graslanden, een beek waarin ijsvogeltjes hun visjes vangen en waar ze elk jaar hun jongen grootbrengen, een rijk begroeide kanaaloever en nog veel meer. Kortom een aanwinst voor Helmond die zeker de moeite waard is om te bezoeken.

In 2021 heeft de gemeente veel werk verricht in het gebied. Er is een nieuwe brug over de Nieuwe Aa geplaatst, het gebied is verder ontsloten door de aanleg van een aantal 'struinpaden' dwars door het gebied, enkele weilanden zijn ingezaaid met een bloemenmengsel en op verschillende plaatsen zijn robuuste zitbanken geplaatst.

In 2022 zal er een vogelscherm aan de beek geplaatst worden waardoor het gemakkelijker wordt om de ijsvogeltjes te spotten die hier al vele jaren broeden.

Ook zijn er plannen om in 2022 (?) een oeverwalwand te plaatsen in het zuidelijke deel van het gebied. Natuurlijk hopen wij dat deze wand net zo'n succes wordt als die in Berkendonk waar in 2020 liefs 80 broedparen waren.

Routekaart

- Het startpunt van de route is de kruising van de Veldbeemd met de Stipdonkseweg
Let op: Vanaf 2022 is het niet meer mogelijk om bij sluis 9 met de auto het kanaal over te steken
 Rij via de Rochadeweg!
- De lengte van de route is circa 3,2 km. Om alles goed te bekijken heb je zeker 1½ uur nodig. De route is niet geschikt voor rolstoelers.
 Je kan deze route ook wandelen met de app 'IVN routes'.
- De wandeling is samengesteld door IVN Helmond.

1 bloemenweides

De weilanden, links en rechts van het beginpunt, waren tot voor kort in gebruik als landbouwgrond.

In 2021 heeft de gemeente enkele percelen ingezaaid met een bloemenmengsel. Als het goed is, zal dat de komende jaren zorgen voor mooie bloemenweides, vooral in het voorjaar en in het begin van de zomer.

Veel rode klaprozen, blauwe korenbloemen, gele ganzenbloemen en de exotische paars gekleurde bloemen van weegbreeslangenkruid (foto).

2 essenlaan

Bij de start zie je aan het einde van het laantje al de nieuwe brug. Het laantje bestaat uit essen. De es is goed herkenbaar aan zijn blad en in de winter aan zijn zwarte knoppen. De essen in dit laantje zijn gezond en lijden (nog) niet aan de essentakziekte en dat is tegenwoordig best bijzonder. De essentakziekte wordt veroorzaakt door een schimmel. De schimmel vreet zich naar binnen in het weefsel van de boom waarna de bladeren beginnen te verkleuren en afvallen. Uiteindelijk vallen hele takken af en is de boom niet meer te redden. Inmiddels worden er vele duizenden bomen per jaar gekapt,

3 korstmossen

Op de stammen van deze essen zie je allemaal grijze ovale vlekken. Het is een korstmos: gewoon purperschaaltje. Hoger op de stam zie je nog een ander korstmos: groot dooiermos. Een korstmos bestaat uit een alg en een schimmel die niet zonder elkaar kunnen en elkaar voordeel bieden

(symbiose). Ook de gekleurde vlekken op stoeptegels en muren zijn korstmossen.

4 brug

Begin 2019 werd de bestaande brug over de Nieuwe Aa om veiligheidsredenen weggehaald. Eind 2021 werd er een nieuwe brug geplaatst, een brug alleen voor voetgangers.

De Aa is in Helmond voor een groot deel ondergronds. Sinds kort is een klein deel in het Burgermeester Geukerspark weer bovengronds. De gemeente Helmond streeft ernaar om de Aa als een blauwe slinger door de stad te laten gaan, weer volledig bovengronds vanaf de Groene Punt tot aan de Bundertjes en 't Gulden Land.

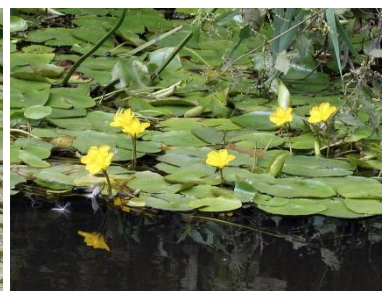
5 rode kelkzwam

Je bent nu op het laagstgelegen deel van het gebied. Rechts een rij essen en grote populieren en links een spontaan gevormd bosje. In dit vochtig bosje kun je midden in de winter een bijzondere paddenstoel aantreffen, de rode kelkzwam. Na een koude periode in februari is de kans daarop het grootst. Hij groeit op doorweekte houtstammetjes die vaak met mos begroeid zijn.

6 bloeiende waterplanten

In het water zie je verschillende waterplanten, nl. de gele plomp (foto1) en de watergentiaan (foto2). Gele plomp is een van de meest voorkomende waterplanten en is gemakkelijk te herkennen aan zijn grote drijfbladeren en zijn gele ronde bloemen. Het werd vroeger gebruikt als veevoer en aangewend tegen kaalheid en hondsolheid

7 ijsvogeltjes

Aan de overkant zie je een zijarm van de Aa, waar regelmatig ijsvogeltjes te zien zijn. 's Morgensvroeg en 's avonds rond de schemering is de kans daarop het grootst. In de Aa vinden de ijsvogeltjes genoeg vis om elk jaar weer een groot aantal jongen groot te brengen, vaak in twee broedsels per jaar.

De ijsvogels die hier broeden zijn elk jaar te volgen op:

<https://www.natuurkanaal.nl/>

Ga hier links omhoog over het graspad.

8 uitzicht

Als het nodig is, kun je op de bank even uitpuffen. Je hebt hier een goed overzicht van het gebied, zeker in de winter, als de bomen geen blad hebben. 30 jaar lang is er niet ingegrepen in het gebied, het had immers een industriebestemming. Deze bomen en struiken zijn dan ook allemaal spontaan opgekomen.

Volg het pad verder omlaag naar de oever van de kanaalomleiding.

9 de Nieuwe Aa gaat ondergronds

Vlak voordat de Aa de Groene Punt bereikt, stroomt zij onder de Zuid-Willemsvaart door. Daarbij wordt het water in de winter een klein beetje warmer. Dat is genoeg om dit deel van de Aa ijsvrij te houden, terwijl verderop de beek dichtvriest. Daarvan profiteren vooral de ijsvogeltjes die daardoor in niet al te strenge winters toch bij hun favoriete eten kunnen komen.

10 de groene punt

Hier sta je écht op de 'groene punt', de plaats waar de Zuid-Willemsvaart zich splitst in het oude kanaal en de kanaal-omleiding. Op deze grote watervlakte zie je vaak rustende watervogels. Een prima plaats om even te zitten en te genieten.

Van hieruit heb je ook zicht op de oeverwaluwwand die in 2022 is geplaatst. Hopelijk wordt het net zo'n succes als in Berkendonk.

Draai hier om en loop 800 m langs het nieuwe kanaal

11 BZOB

De kade aan de overkant van het nieuwe kanaal wordt gebruikt door enkele grote bedrijven op het Bedrijventerrein Zuidoost-Brabant (BZOB). De gemeente onderzoekt of het mogelijk is om het BZOB-terrein in zuidelijke richting uit te breiden (als je naar de overkant kijkt dus meer naar rechts).

12 oeverplanten

De oever van het kanaal is rijk begroeid, o.a. met waterzuring (foto1), een plant met zeer grote bladeren ($> \frac{1}{2}$ m). Vroeger werd de plant in het voorjaar gebruikt als bron van vitamine C. Ook watermunt (foto2), met z'n bolvormige bloei, komt overal aan de oever voor (ruik maar eens aan het blad!). Soms vind je er ook 'n exoot, oranje springzaad (foto3).

13 orchidee

Links van het pad groeit op verschillende plaatsen een orchidee, de brede wespenorchis. Hij bloeit in de zomer, maar is nog lang te herkennen aan zijn typisch bladrozet. De groene, soms wat rood aangelopen bloemen worden bestoven door de gewone wesp en de Duitse wesp. Je vindt in de nazomer vaak planten waaraan naar de zijkant afstaande vruchten zitten.

14 bloemen, vlinders en vogels

Je volgt hier een smal graspad dat vóór de 'bergen' langs loopt. Op dit gedeelte is enkele jaren geleden grond gestort afkomstig uit de Goorloopzone. Er groeien vooral planten die het goed doen in een voedselrijk milieu. Dat zorgt in de zomer voor heel veel bloemen en dat trekt weer volop vlinders aan. Er groeien grote groepen late guldenroede (foto1) met mooie goudgele bloemen, ook veel akkerdistels (foto2) die veel vlinders aantrekken, maar ook vogels zoals de putter die dol is op de zaden. Ook de teunisbloem die hier veel voorkomt, is een van de favoriete voedselplanten van de putter (zie punt 20).

Lateguldenroede

akkerdistel

zandteunisbloem

bont zandoogje

15 grote wilg

Hier staat een enorme schietwilg. De omtrek aan de voet is ca. 5 m en de hoogte zo'n 20 m. Ja, wilgen zijn flinke groeiers. Als je ze in toom wilt houden moet je ze regelmatig snoeien. Dat gebeurt op grote schaal en dat noemt men dan knotten. In de bast van een wilg komt salicylzuur voor, een natuurlijke pijnstiller. Aspirine is op deze pijnstiller gebaseerd. **Ga onmiddellijk na deze wilg rechts omhoog. Als je moeite hebt met een steile helling, neem dan 50m verder het pad naar rechts en na 50m weer rechts**

16 puur vergif

Bij dit bankje groeit elk jaar de gevlekte scheerling. De soms metershoge planten hebben een typisch roodgevekte holle stengel. De plant neemt de laatste jaren in Zuid-Nederland sterk toe. Het is een van giftigste planten ter wereld. De Griekse filosoof Socrates werd in 399 voor Christus ter dood veroordeeld vanwege zijn kritische houding. Het vonnis betekende dat hij een gifbeker, gevuld met het extract van de vruchten van de gevlekte scheerling, moest leedrinken.

17 tuinafval

Bovenop 'de berg' is in de jaren 90 tuinafval gestort. Sommige tuinplanten(foto's) hebben het hier goed naar hun zin en breiden zich nog steeds uit. De Japanse duizendknoop die hier ook voorkomt, wordt, door de gemeente bestreden (bij wet verplicht), maar of die strijd ooit gewonnen wordt?

trompetbloem

zijdeplant

Japanse duizendknoop

18 rozen

Op meerdere plaatsen aan dit pad staan fors uitgegroeide rozenstruiken, o.a de rimpelroos en de veelbloemige roos. De rimpelroos, met zijn fel gekleurde bloemen vroeg in de zomer en zijn grote afgeplatte rozenbottels in het najaar, is een van de meest opvallende. De veelbloemige roos bloeit al in mei.

veelbloemige roos

rimpelroos

bottels rimpelroos

19 kaardenbol

Op deze hoek zie je overal de grote kaardenbol. De naam komt van kaarde, een kam waarmee wolwevers de vezels van de wol ontrafelen en evenwijdig leggen, zodat er een draad van kan worden gesponnen. De grote stekelige hoofdjes met daarin lila bloemen maakt dat de plant onmiskenbaar is. Uitgebloeid blijft het stekelige bloemhoofdje nog maandenlang aanwezig.

20 putters

Een veld met veel distels of teunisbloemen levert bijna altijd een groepje putters op. Ook op plaatsen waar de kaardenbol groeit duiken putters op, de plant is geliefd vanwege de zaden die er in de winter nog uit te peuten zijn. Allemaal planten die royaal voorkomen in de Groene Punt. Niet verwonderlijk dat de putter hier regelmatig gezien wordt.

Loop verder in de richting van het bruggetje en keer terug naar het beginpunt.

Daar eindigt deze wandeling.

Een opmerking? Laat het ons weten via wandelen.ivn.helmond@gmail.com